

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

נהלי שפעת העופות נוהל מס' 10

<u>תחולה</u>	<u>סימול</u>
	הוצא ב: 10/10/2007 בתוקף מ: עודכן ב:

נספחים:

1. תרשים - הגדרת אזורים מסביב למוקד (מתוך מילון מושגים)
2. אמצעי בטיחות להגנה אישית למטפלים בשפעת העופות (כולל במצב של חשד) או בלולים ברדיוס הביעור אותם הוחלט לבער.
3. הנחיות בטיחות לשימוש בדיאזינון למגדלים בעת המתת עופות.
4. נוהל בורות הטמנה.
5. רשימת נאמני בטיחות במחוזות.
6. הצהרת בטיחות.

שם הנוהל: נוהל בטיחות בהתמודדות עם שפעת העופות

1. כללי

- 1.1 מטרת הנוהל היא להציג בפני הנוגעים בדבר את מערך הבטיחות לעבודה באתרי ביעור בכל אזור הביעור
- 1.2 הנוהל מבוסס על הנחיות הבטיחות הרלוונטיות של משרד הבריאות, משרד התמ"ת, השירותים הווטרינריים וכן על סמך התייעצות עם נציגי המוסד לבטיחות וגהות המרכזים את תחום הבטיחות במגזר החקלאי.
- 1.3 מנהל אתר ביעור אחראי להפעלת הנוהל באתרו.
- 1.4 ממונה בטיחות ארצי אחראי לעדכון הנוהל.

2. הגדרות

- אזור (רדיוס) ניטור - המבוסס על רדיוס מינימאלי של 10 ק"מ (רדיוס ב' בתרשים – נספח מס' 1).
- בהכרזת האזורים ילקחו בחשבון גורמים גיאוגרפיים, מנהליים, אקולוגיים, כלכליים ואפידמיולוגיים הנוגעים למחלה.
- מוקד – הלול/המשק הנגוע בתוך אתר הביעור. (X בתרשים)
- אזור ביעור – (רדיוס ג' בתרשים) שטח סביב המוקד שבו על פי החלטת השירותים הווטרינריים תומתנה כל להקות בעלי הכנף. היקף האזור יהיה עד 3 ק"מ מהמוקד. אזור

הביעור ייכלל בתוך אזור ההגנה, האזורים יחפפו במידה ויוחלט על אזור ביעור של 3 ק"מ. שטח האזור יקבע על ידי רופא וטרינרי ממשלתי בהתחשב ב:

- קשר אפידמיולוגי
- גיל העופות
- סוג העופות
- מבנה גיאוגרפי של האזור.

באזור ביעור אחד יהיו בדרך כלל מספר רב של אתרי ביעור.

אתר ביעור - משק, לול או קבוצת משקים סמוכים זה לזה המהווים יחידה לוגיסטית וארגונית אחת כפי שהוחלט ע"י רופא וטרינר ממשלתי למחלות עופות אשר בתחומם מבוצע ביעור ומשמש כאתר עבודה סגור (כל כניסה אליו תחייב לבישת בגדי מגן והתנהגות על פי נהלי הבטיחות המחייבים). אתר ביעור יכול להיות סביב הלול הנגוע בשפעת העופות או שהוא נמצא במסגרת האזור שנקבע על ידי השירותים הווטרינריים כ"אזור הביעור". אתר הביעור כולל בתוכו את הלולים, את אתר ההטמנה (במידה ונחפר בצמוד ללולים) ושטח ההתארגנות של צוותי העבודה והכלים לרבות מתקני שטיפה לעובדים וכדומה (אזור/ים ד' בתרשים).

צוות ניהול לאתר ביעור

א. **מנהל האתר** – מי שהוסמך לכך על ידי משרד החקלאות. במידה ויש כוונה לעבוד בכל שעות היממה ימונה לו סגן שימלא את מקומו בשעות המנוחה. האיש אשר ממונה על כלל הפעילות באתר הביעור, צמוד לאתר אחד בלבד, כל שאר אנשי הצוות משמשים יועצים ומנחים מקצועיים של מנהל אתר הביעור. יש לציין כי באתר ביעור יכולים להיות כלולים מספר לולים של מגדלים שונים. על מנהל האתר לפעול מול כל אחד מהם בנפרד.

ב. **פקח מקצועי** – יהיה פקח השירותים הווטרינריים בעל ותק וניסיון בהמתת להקות נגועות יהווה פקח מקצועי למספר אתרים (שניים עד ארבעה אתרים הסמוכים זה לזה) שייתן גיבוי למנהלי האתרים (אופן המתה, תחקירים אפידמיולוגיים, איסוף נתונים לצורך פיצוי וכד''). בכל מקרה הפקח המקצועי יהיה חלק מצוות ניהול האתר וכפוף מקצועית וניהולית לרופא וטרינר ממשלתי למחלות עופות.

ג. **רופא וטרינר אחראי** – רופא וטרינר ממשלתי למחלות עופות או רופא וטרינר מומחה למחלות עופות או רופא וטרינר מהלשכה הווטרינארית המחוזית שהוסמך במיוחד לתפקיד זה. רופא אחד יטפל בשניים עד ארבעה אתרי ביעור הסמוכים זה לזה.

ד. **מפקח קבלנים טכני** – נציג משרד החקלאות. מגדיר את מהות העבודה הנדרשת - דהיינו: היקף כוח אדם נדרש, כלים מכניים נדרשים ומשך עבודה של כל אחד מהאמצעים בכל אתר ביעור - בתאום עם המפקח ומנהל אתר הביעור. מנהל מו"מ עם הקבלנים על היקף העבודה הנדרשת, סוג הכלים שיופעלו וכן

מסכם עם הקבלן את המחיר הסופי לביצוע העבודה, בהתאם להסכם המסגרת לפיו עובד הקבלן. מנהל מעקב ורישום על עבודת הקבלנים.
מפקח קבלנים יטפל בשניים עד ארבעה אתרי ביעור הסמוכים זה לזה.

ה. **מנהל עבודה** – אחראי על הפועלים בשטח מטעם הקבלן המבצע. לכל אתר ימנה מנהל (גם עם מדובר באתרים סמוכים המופעלים על יד אותו קבלן) מנהל העבודה לא יהיה אחד מהאנשים העובדים אלא יהיה פנוי אך ורק לניהול כולל אחריות לפעילות על פי נהלי הבטיחות המתחייבים של הפועלים העובדים תחת אחריותו.

3. **בעלי תפקידים במערך הבטיחות**

- 3.1 ממונה בטיחות ארצי - במסגרת מרכז שליטה ארצי – מש"א.
- 3.2 נאמן בטיחות מחוזי - במסגרת מרכז שליטה מחוזי – מש"מ.
- 3.3 מנהל אתר ביעור - אחראי ליישום הנחיות הבטיחות באתר הביעור שבהנהלתו.

4. **פירוט התפקידים**

- 4.1 **ממונה בטיחות ארצי**
 - 4.1.1 מגבש את נהלי הבטיחות ונותן הנחיות אופרטיביות לבטיחות בעבודה של עובדי המשרד ברמה הארצית ושל הקבלנים הפועלים תחת הנחיות המשרד בעת התפרצות מחלת שפעת העופות.
 - 4.1.2 הנחיות הבטיחות יקבעו עפ"י חוקי הבטיחות הרלבנטיים לנושא ובהתאם למדיניות המשרד בתחום הבטיחות בשיתוף הממונה על הבטיחות בשירותים הווטרנריים והמוסד לבטיחות וגהות.
 - 4.1.3 משמש יועץ מקצועי למש"א לתחום הבטיחות כולל קבלת דיווחים, ריכוז בעיות שעולות מהשטח ומתן פתרונות ברמה הארצית.
 - 4.1.4 מנחה את נאמני הבטיחות המחוזיים ומנהלי אתרי הביעור ליישום הנהל והנחיות הבטיחות ברמתם.
- 4.2 **נאמן בטיחות מחוזי**
 - 4.2.1 מרכז את תחום הבטיחות ברמת המחוז בעת התפרצות מחלת שפעת העופות ומשמש יועץ מקצועי בתחום למנהל המחוז.
 - 4.2.2 מטמיע את הנחיות הבטיחות במרחב המחוז.
 - 4.2.3 מטפל בבעיות בטיחות ברמת המחוז ודואג לאמצעי בטיחות הנדרשים לעבודה באתר הביעור.
 - 4.2.4 מנחה את מנהלי אתרי הביעור בתדריכים ורענוני בטיחות עפ"י הצורך.

4.2.5 פועל מול ממונה הבטיחות הארצי וגורמים מקצועיים מהשירותים הוטרינריים למתן פתרונות בטיחות בעבודה שנתקלים בהם מנהלי אתרים.

4.3 מנהל אתר ביעור

- 4.3.1 מנהל ומתפעל את כלל העבודה באתר ביעור שבטיפולו.
- 4.3.2 כל כניסה לאתר ביעור תהיה באישורו ובהנחייתו כולל עובדי קבלנים, מגדלים, עובדי משרד החקלאות וכו'.
- 4.3.3 מפקח ומוודא שהעבודה באתר תהיה על פי כל כללי הבטיחות כפי שהוכתבו לו.
- 4.3.4 מבצע רישום כניסה לאתר לצורך מעקב בריאות עתידי.

5. היערכות בשטח

- 5.1 מייד עם גילוי מוקד של מחלת שפעת העופות ברמת "חשד סביר למחלה", השירותים הוטרינריים יגדירו את המוקד כאתר סגור, זאת עפ"י צו בהתאם לפקודת מחלות בעלי חיים.
- 5.2 רופא וטרינר ממשלתי מחוזי באישור רופא וטרינר ממשלתי ראשי לעופות יגדיר את אזור הביעור ויוציא צווי השמדה למגדלים, הצווים יחולקו על ידי יחידת הפיצו"ח.
- 5.3 מנהל המחוז שהמוקד נמצא בתחומו יפעל עפ"י נוהלי המש"מ והנחיות משרד החקלאות ופיתוח הכפר והשירותים הוטרינריים.
- 5.4 מנהל המחוז ימנה מנהל אתר אחד לכל אתר ביעור על פי תכנון מוקדם ויפעיל את נאמן הבטיחות המחוזי.
- 5.5 האתר יתוחם וישולט בשלטי אזהרה מתאימים.
- החל מרגע סגירת האתר ועפ"י הנחיית הגורמים המקצועיים לא תתאפשר כניסה לאתר ללא אישור מנהל האתר ובפיקוח יחידת הפיצו"ח של משרד החקלאות.
- 5.6 מנהל המחוז בשיתוף מנהל האתר וגורמים מקצועיים מהשירותים הוטרינריים יקבעו את גבולות האתר שיכלול משק אחד או מספר משקים צמודים. תיקבע נקודת כניסה אחת לאתר.
- רצוי שהמרחק מנקודת הכניסה לאתר עד המשק(לול) המרוחק ביותר לא יעלה על 300 מטר (ראה נהלי שפעת העופות: 8/ טיפול אתר ביעור).
- 5.7 אנשים הנכנסים לתוך לול נגוע או חשוד או לכל לול באזור הביעור, לפרק זמן קצר עד 20 דקות שלא לצורך ביצוע עבודה בלול, ישתמשו בבגדי מגן על פי נוהל הבטיחות לכניסה קצרה ללול נגוע. במידה וכבר יש במקום מנהל אתר, תעשה הכניסה רק באישור המנהל (סעיף 13 להלן).
- 5.8 העבודה באתר תתבצע עם בגדי מגן אישיים כפי שיפורט בהמשך.

5.9 אזורים מיוחדים באתר :

- 5.9.1 שטח האתר יסומן פיזית בכל היקפו בשלטים ברורים שימנעו כניסה של אנשים טועים.
- 5.9.2 מתקן כניסה ויציאה רצוי שיהיה מצויד במקלחת. במידה ואין בנמצא מקלחת באתר – תיקבע מקלחת אחרת במרחב אזור הביעור רצוי בקרבת היציאה מהיישוב אשר תשמש מספר אתרי ביעור ביישוב עצמו.
- 5.9.3 אזור למנהלות פנימיות יקבע בצמוד למתקן הכניסה מצידו הפנימי. אזור זה ישמש את העובדים בתוך האתר לצורך: מנוחה, אכילה שתייה קבלת תדריכים וכיוצב'. רצוי שבמקום זה יהיו ממוקמים גם שירותים.
- 5.9.4 שירותים כימיים יוכנסו במקום שאין מבנה מקלחת/שירותים מסודר, בכמות מספקת לפי מספר העובדים וימי העבודה הצפויים.
- 5.9.5 אזור הלבשה
- 5.9.5.1 באתר בו לא קיים אזור הלבשה מסודר, שייקבע (זמנית) ויוקם על ידי הקבלן מתקן כזה. במקום שנקבע יבנה אוהל או מבנה זמני בו יבוצעו פעולות ההתמגנות האישית, תוך הפרדה מוחלטת בין "אזור נקי" ו"אזור מלוכלך".
- 5.9.5.2 במתקן יאוחסנו אמצעי הבטיחות, המיגון וחומרי החיטוי הנדרשים לצורך כניסה ויציאה מהאתר.
- 5.9.5.3 המתקן יכלול מים לרחיצת ידיים ולשתייה.
- 5.9.5.4 באתר ימוקם מיכל עם חומר חיטוי לצורך חיטוי ציוד/ביגוד רב פעמי, סוג החומר ומשך החיטוי (נספח מס' 2).
- 5.9.5.5 במקרה שהמתקן קטן ונמצאים אנשים רבים בשטח, ניתן להצמיד שני מתקנים.
- 5.9.5.6 מתקן לריכוז בגדי מגן להשמדה - המתקן יצויד בפח אשפה גדול הניתן להיפתח בעזרת הרגל. בתוך הפח תהיה שקית ניילון גדולה ועמידה (שקית המשמשת לגננים) עם שרוכי סגירה. שקית ההשמדה הסגורה תושלך לבור ההטמנה של אתר הביעור.
- 5.9.5.7 מתקן לריכוז בגדים ואמצעים לשימוש רב פעמי – מתקן זהה למתקן ההשמדה לתוכו יושלכו בגדים תחתונים המיועדים לכביסה, וכן אמצעים המיועדים לחיטוי לצורך שימוש נוסף.
- 5.9.5.8 מתקן לשטיפה וחיטוי מגפיים – חבית פתוחה מלאה בחומר חיטוי לצורך השריית המגפיים לצורך שימוש חוזר.
- 5.9.5.9 מתקן אשפה- לצורך אשפה רגילה, גם אשפה זאת תושלך לבור ההטמנה.

6. נוהל כניסה לאתר

- 6.1 לא יכנס עובד לאתר אלא באישור מנהל האתר בלבד ועל פי רשימה שמית.
- 6.2 לפני הכניסה לאתר יקבל כל עובד תדריך בטיחות לצורך כניסתו לאתר.
- 6.3 תדריך לעובדים הנכנסים לאתר ושאינם עובדי קבלן יינתן ע"י מנהל האתר.
- 6.4 התדריך לעובדי קבלן יינתן ע"י מנהל העבודה של הקבלן (ראה נהלי שפעת העופות: 11/ נוהל הפעלת קבלנים).
- 6.5 התדריך יכלול את פרוט העבודה שעל העובד לבצע באתר, האופן בו תבוצע העבודה, תוך מתן דגש על הבטיחות הכללית ועל אמצעי הבטיחות הייחודיים שיש לנקוט לצורך ביצוע העבודה.
- 6.6 במהלך התדריך לעובד יוצגו אמצעי המיגון האישיים הנדרשים בכניסה לאתר, יינתנו הנחיות לבוש, משכי עבודה מותרים, דרכי התקשרות עם עובדים בפנים ומחוץ לאתר (פירוט אמצעי המיגון בנספח מס' 2).
- 6.7 העובד יקבל תרופות מנע אנטי - וירליות בהתאם להנחיות משרד הבריאות.
- 6.8 תנתן הנחייה לעובד שבעת שהיתו באתר הביעור לא יוכל לפשוט את בגדי המגן, עם כל המשמעויות לכך.
- 6.9 מנהל האתר או מנהל העבודה, ירשום את הפרטים של כל עובד הנכנס מטעמו, כולל זמני כניסה ויציאה.
- 6.10 פרטי השוהים באתר הנגוע יתועדו לצורך מעקב בריאות אישי.
- 6.10 מנהל האתר או מנהל העבודה יבדוק את אופן ההשמה וההתמגנות האישית של העובד טרם כניסתו לאתר עד שיחליט שהעובד מספיק מיומן להתמגן באופן עצמאי.
- 6.11 מיגון אישי לעובד באתר הביעור: העובד יקבל ציוד אמצעי בטיחות ומיגון אישיים רב שימושיים ואמצעי בטיחות חד פעמיים (נספח מס' 2).
- 6.12 הוראות לבוש בעת כניסה לאתר
- העובד ילבש באתר ההלבשה באזור הנקי בצידו החיצוני של המתקן) בגדי עבודה (שקיבל מהקבלן) ויסיר שעונים, תכשיטים ו/או כל ציוד אישי פרטי שעליו.
 - על בגדי העבודה ילבש העובד סרבל מיגון חד פעמי המכסה את ראשו ואת כל גופו, פרט לפנים, לכפות הרגליים והידיים.
 - העובד ינעל מגפיים מגומי, ישים מסכה ומשקפת מגן (במידה ומשתמשים בברדס אין צורך במשקפי מגן), ילבש כפפות ורק לאחר שהתמגנותו נבדקה יוכל להיכנס לעבודה באתר.
 - נוהל חבישת מסיכת הברדס מפורט על גבי האריזה.
יש לוודא:

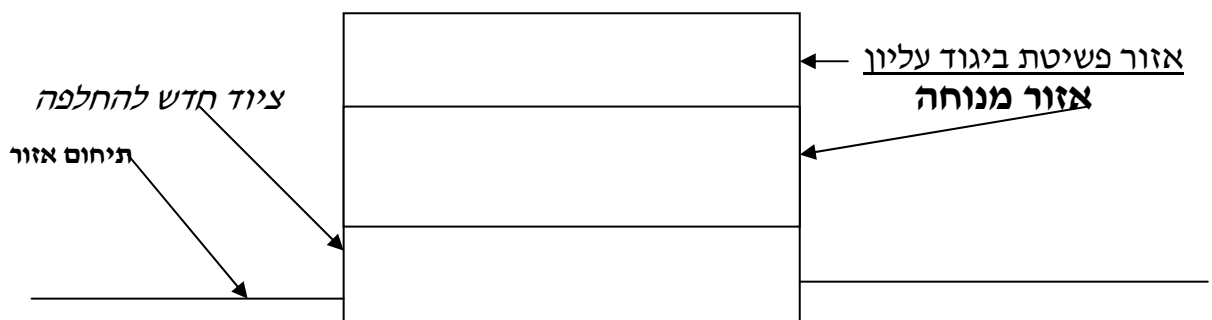
- שמנשף הפליטה נמצא מול הפה
 - גומיות החיזוק מקבילות ונמצאות מעל היריעה במקום בו יש עור חשוף
 - שולי המסכה מכסים את הצווארון של הכותונת.
- (ראה גם הוראות מפורטות למסכת ברדס Micro100™)
- במידה ויש צינורית שתייה, יש להעבירה אותה מתחת לגומיות בין הצוואר לשולי המסכה לכוון הפה.

7. נוהל עבודה בתוך האתר

- 7.1 העבודה תתבצע ע"י העובד בזהירות ותוך הקפדה על שלימות אמצעי המיגון והבטיחות האישית והשימוש בהם יעשה כפי שתודרך.
- 7.2 במקרה וציוד הבטיחות האישי נפגע כתוצאה מתאונת עבודה או כל סיבה אחרת, יש לצאת משטח האתר ולדווח על כך למנהל האתר או מנהל העבודה. היציאה תתבצע תוך פשיטת המיגון האישי בהתאם להנחיות.
- 7.3 במקרה של שימוש בחומר כימי להמתת עופות יש לפעול בהתאם להנחיות המפורטות של השירותים הווטרינריים (נספח מס' 3) ותוך הקפדה על שימוש באמצעי הבטיחות האישיים.
- 7.4 ציוד ואמצעים שהוכנסו למתחם הביעור יוגדרו כנגועים ויושלכו למתקן ההשמדה.
- אמצעים רב פעמיים - אין להוציאם החוצה אלא לאחר חיטוי כמוגדר על ידי השירותים הווטרינריים כולל בגדי עבודה שישלחו למתקן הכביסה.
- 7.5 עבודות קבלן בתוך האתר כולל ציוד ומכונות יהיו עפ"י ההנחיות הבטיחות המקובלות והידועות בעבודת קבלנים ובהתאם לנוהל התקשרות תדרוך ופיקוח בעבודות קבלנים במשרד החקלאות.
- 7.6 על הקבלן מוטלת האחריות לוודא כי העבודה של האנשים והציוד תבוצע בהתאם לנוהל זה ולהנחיות משרד הבריאות.
- 7.7 משך השימוש בבגדי המגן הינו בהתאם להוראות היצרן ואו יכולת העובד לעמוד בעומס החום המופעל על הגוף (תנאי עבודה, תנאי סביבה, תנאי מזוג אויר וכו'). בכל מקרה מומלץ כי לא תתבצע עבודה רצופה של עובד למשך של יותר משלוש שעות ברציפות.
- 7.8 בכל מקרה של הפסקת עבודה זמנית של עובד בתוך אתר הביעור לצורך מנוחה, אכילה, החלפה וכיוצב' (הכוונה לעובד שנשאר באתר ועתיד להמשיך לעבוד בו) יבוצע הנוהל הבא:
 - כל פעילות באתר שאינה קשורה לעבודה עצמה תבוצע באזור המנהלות הפנימי.
 - העובד הלבוש עדיין בבגדי המגן יישטף במים לצורך הסרה של זיהום ולכלוך שדבקו בו בעת העבודה.

- באזור המנהלות הפנימי יסיר את סרבול המיגון. יש להקפיד שהסרת הסרבול תעשה כך שהצד החיצוני יהפוך לפנימי בצורה שלא תאפשר פיזור הזיהום לסביבתו הקרובה. לצורך זה ייעזר העובד המסיר את בגדי המיגון בעובד אחר שיוקצה לכך. הסרבול יושלך למתקן השמדה.
- הסרת כיסוי המגפיים החד פעמי יושלך למתקן ההשמדה.
- הסרת כפפות חיצוניות. יש להישאר עם הכפפות התחתונות עד לסיום הסרת הברדס/מסיכה, למתקן ההשמדה.
- הסרת ברדס/מסיכה (לגבי הברדס יש להקפיד : להוציא את גומיות האטימה בצוואר, לאחר מכן, יש להכניס את הידיים , כשהן פרושות, משני צידי הצוואר בין הצוואר לבין שולי הברדס להפשיל את הברדס מעבר לראש כך שצדו החיצוני יהיה בפנים) . יש להשליך את הברדס/מסיכה למתקן ההשמדה.
- הסרת הכפפות הפנימיות (והשלכתם למתקן ההשמדה) ושטיפת ידיים בחומר חיטוי תעשה בשלב האחרון.
- את מתקן השתייה (במידה ויש) ניתן לשמור לשימוש חוזר.
- כל בגדי המגן העליונים (פרט למשקפיים ומגפיים) ימסרו להשמדה.משקפי מגן ירוססו באלכוהול וייתלו ליבוש מחוץ למבנה.מגפיים ירוססו ויוברשו בוירקון S ויושרו במתקן לחיטוי מגפיים לפחות 20 דקות.
- כדי לאפשר הסרה והלבשה בטוחים יקבע אדם מיוחד שיעזור לאנשים בלבישה והסרה של בגדי המיגון, איש זה יהיה בעצמו ממוגן.
- תהליך הלבישה של בגדי המגן לצורך חידוש העבודה יעשה בסדר ההפוך של ההסרה.

סקיצה של אזור הביניים (מנהלות / BUFFER)

8. נוהל יציאה מהאתר

- 8.1 בסיום עבודת העובד באתר יגיע העובד לנקודת הכניסה בחלק המזוהם של אתר ההלבשה ויפעל להסרת בגדי המיגון כפי שמפורט לעיל. לאחר סיום ההסרה המפורטת ימשיך את נוהל היציאה כדלהלן:
- כאשר קיימת מקלחת באתר הלבשה, יסיר בגדי העבודה, תחתונים וגרביים ויזרוק לשקית כביסה, ייתקלח במים וסבון ואחר כך ייצא מהמקלחת לחדר ההלבשה הנקי, יתנגב ויילבש מחדש של הבגדים הפרטיים.
 - כאשר אין מקלחת באתר הלבשה, יעשה חיטוי אישי של כל חלקי הגוף בחומר חיטוי ידיים או במפיות / גיל חיטוי מתאימות, זאת לאחר פשיטת כל הבגדים, כולל לבנים חד פעמיים שנלבשו בכניסה, וייצא מהמתקן לאחר לבישת ביגוד נקי שנשאר בכניסה. בכל מקרה עדיף במקרים אלו להשתמש בברדס פסיבי חד פעמי המקטין באופן משמעותי את החשיפה של הראש. כמו כן רצוי שההפשטה תעשה בעזרת איש ממוגן אשר יסייע לעובד להסיר את המיגון באופן אשר יצמצם ככל האפשר את האפשרות לפיזור הזיהום. העיקרון זהה לתהליך עם מקלחת רק ללא מים זורמים.
- 8.2 בכל מקרה עובד לא יעזוב את שטח היישוב/אזור הביעור ללא הסרת בגדי העבודה בהם עבד באתר הביעור וללא ביצוע מקלחת והחלפה לבגדים נקיים.

9. חיטוי וריסוס כלי רכב/ כלים מכניים ביציאה סופית משטח הביעור.

- 9.1 נדרש לרסס ולחטא את כל כלי הרכב וכלי העבודה ביציאה מהאתר (משאיות, בובקייט, טרקטורים וכו'. הכוונה לאזור המתוחם בו מתבצעת עבודת הביעור).
- 9.2 עפ"י הנחיית השירותים הווטרינריים תמוקם עמדת חיטוי כללית ביציאה של כל אחד מהיישובים ברדיוס הביעור. בעמדת החיטוי ירוסס כל כלי רכב או כלי עבודה היוצא מהישוב.
- מיקום עמדת החיטוי לציד הכבד יקבע ע"י אחראי השירותים הווטרינריים בשטח תוך התחשבות בתנאי הניקוז ואפשרות הטיפול בנגר. רצוי שהמיקום יהיה על משטח בטון או אספלט.
- 9.3 חומר החיטוי שנקבע ע"י השירותים הווטרינריים הינו virkon s המשווק ע"י חברת יורומר או כל חומר חיטוי אחר שמאושר ע"י השירותים הווטרינריים.
- 9.4 יש עדיפות לשימוש במתקן תקני לחיטוי רכב אשר יוקצה על יד השירותים הווטרינריים ליישובים באזור הביעור.

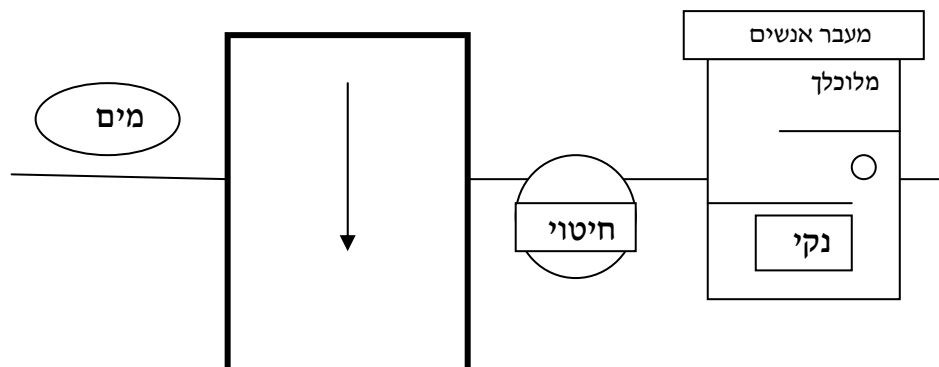
תהליך הטיפול ברכב

- 9.5 תבוצע שטיפה ראשונה במים בלחץ, עם דטרגנט סבוני להסרת שכבת הלכלוך העליונה. החומר יישאר על הכלי 15-20 דקות. יש להקפיד לעבוד מחלקו העליון של הכלי כלפי מטה, כולל תחתית השלדה והגלגלים. במידה ויש על הרכב ברזנט או רשתות חייבים להסירם קודם לכן. אם ניתן לחטאם יש לפרוש ולחטא; אם לא ניתן – יש להשמיד בתוך האתר.
- 9.6 בשלב השני יעבור כל הציוד הנ"ל חיטוי באמצעות מרסס מוטורי.
- 9.7 עמדת השטיפה תמוקם בקרבת מבנה המלתחה של העובדים. העמדה תהיה חציה בתוך וחציה מחוץ לגדר (סימון) התוחמת את אזור הביעור.
- 9.8 שטיפת חומר הניקוי תבצע, כאמור, לאחר 20 דקות המתנה, במים נקיים ולאחר שהכלי נבדק פיסית שאין בו שאריות אורגניות. משאית רכינה יש להרים כדי לאפשר למים להישטף ולאפשר טיפול בחלק התחתון של הארגז.
- 9.9 חומר חיטוי ירוסס על כל הכלי עד להרטבה כוללת. תא הנהג יחוטא תחילה במים וסבון ולאחר מכן במטליות לחות המכילות חומר חיטוי.
- 9.10 המפעיל ישאיר את הרכב בעמדה לצורך טיפול ויעבור במבנה המעבר לצורך מקלחת והחלפת בגדים כדי לאסוף את הכלי מבחוץ. המפעיל יסיע את הכלי מחוץ לעמדה וימתין בקרבתה להתייבשותו.

הנחיות כלליות:

- 9.11 רצוי לשאוף שכל הכלים הנכנסים לאתר הביעור יישארו בתוכו עד סיום העבודות.
- 9.12 כלים שאינם יוצאים מהאתר אינם זקוקים לחיטוי.
- 9.13 רצוי לא להעביר כלים בין אתרי ביעור אלא אם המציאות מחייבת זאת. אם אין ברירה, יש לבצע את הטיפול כל פעם מחדש כמפורט ביציאה סופית.

9.14 מבנה עמדת שטיפה וחיטוי

10. תהליך התקשרות עם קבלנים לעבודה באתרי ביעור

- 10.1 התקשרות עם קבלנים לביצוע עבודות ביעור באתרי ביעור תהיה בהתאם ל"נוהל התקשרות תדרוך ופיקוח בטיחות לקבלנים ועובדי חוץ של משרד החקלאות".
- 10.2 עפ"י הנוהל הנ"ל קבלנים ועובדי חוץ נדרשים לפעול ברוח דרישות הבטיחות ולציית להנחיות הממונה על הבטיחות המשרדי.
- 10.3 בסמכות הממונה על הבטיחות המשרדי ו/או בא כוחו לפקח ולנקוט צעדים מתאימים להחלת כל הוראות ונהלי הבטיחות שייקבעו לעבודה באתר הביעור.
- 10.4 סיור קבלנים – במסגרת סיור קבלנים יוסברו לקבלנים אמצעי הבטיחות הנדרשים לעבודה באתר הביעור כולל נושאים שמעבר להוראות הבטיחות והיתרי הבטיחות הרגילים הנדרשים מהקבלן בעבודות מסוג אלה.
- 10.5 היתרי בטיחות – מודגשת בזאת חובת הקבלנים והמועסקים באמצעות לנהוג בקפדנות אחר דרישות בדבר הצטיידות בהיתרי בטיחות לביצוע עבודות ליד קווי חשמל ו/או מתקנים מסוכנים ולביצוע עבודות ריתוך במקומות בהם קיים סיכון אש. יש לקבל אישורים להבערת אש.
- 10.6 תדריך בטיחות לקבלן**
- 10.6.1 קבלן המופיע לראשונה לביצוע עבודות באתר מסוג זה יחויב בקבלת תדריך בטיחות מהממונה על הבטיחות ו/או נאמן הבטיחות המחוזי ביחד עם מנהל אתר הביעור.
- 10.6.2 במסגרת התדריך יפורטו לקבלן כל אמצעי הבטיחות הנדרשים לעבודה מסוג זה, הסיכונים הקיימים ואמצעי המיגון הנדרשים לעובדים, האחריות ואופן הספקת אמצעי המיגון המתאימים לעובדים כולל אחריותו על בטיחות עובדיו.
- 10.6.3 הקבלן יידרש להציג את מסמכי הרישוי, ביטוח, ובדיקות בטיחותיות הנדרשות לצידוד העבודה.
- 10.6.4 חובת הקבלן להבטיח תדרוך בטיחות אישי לעובדיו באמצעותו ו/או באמצעות מנהל עבודה מטעמו ובהתאם להנחיות שקיבל.

10.6.5 הקבלן יעביר רשימה שמית של העובדים המתוכננים לעבודה באתר למנהל האתר לצורך מעקב וחלוקת תרופות למניעה (טמיפלו).

10.7 הצהרת בטיחות

בתום תדריך הבטיחות לקבלן יוחתם הקבלן על הצהרת בטיחות (נספח מס' 6), בה מתחייב הקבלן לפעול עפ"י הנחיות הבטיחות המשרדיות והכלליות הנוגעות לעבודתו באתר הביעור.

10.8 מינוי מנהל עבודה

הקבלן יקבע מנהל עבודה לכל אתר הביעור. מנהל עבודה מטעם הקבלן יהיה אחראי לבטיחות עובדיו בשטח האתר ויוודא קיום ויישום הנחיות העבודה והמיגון האישי כפי שהועברו לו. הקבלן נידרש לדווח למפקח עבודה אזורי על עבודתו באתר ועל מינוי מנהל עבודה כחוק.

10.9 כלים וציוד מגן

מחובת הקבלן לספק לעובדיו כלים מתאימים ואביזרי ציוד אישי כנדרש לביצוע העבודות באתר הביעור. עליו להקפיד לפקח ולוודא תקינות ציוד הבטיחות והשימוש הנכון בו. על הקבלן מוטלת האחריות להקמת מתקן ההלבשה כולל מקלחת בכל מקום שאין מתקן מובנה באתר הביעור.

10.10 תאונות – חובת דיווח

הקבלן או בא כוחו יבטיח העברת מידע למנהל האתר בדבר כל תאונת עבודה ו/או מקרה מסוכן שאירעו בשטח העבודה. זאת מעבר לחובת הדיווח לכל הנוגעים בדבר מכוח החוק ו/או הביטוח וכו'.

10.11 עזרה ראשונה, ציוד כיבוי אש, פינוי נפגעים

מחובת הקבלן להבטיח אחזקת מלאי מתאים של אמצעי עזרה ראשונה וציוד כיבוי אש באתר העבודה וכן אמצעי פינוי נפגעים במקרה של תאונה.

10.12 רישום כניסה ויציאה

הקבלן יחויב ברישום כניסה ויציאת העובדים באתר לצורך תיעוד ומעקב בריאות לאחר ביצוע העבודה.

10.13 מתקני עזר ושירותים

לא יקים קבלן מבנה או מתקן כלשהו בשטח האתר או בסמוך לו אלא לאחר שקיבל אישור לכך ממנהל האתר תוך התייעצות עם השירותים הווטרינריים.

11. אחריות על הבטיחות

- 11.1 האחריות לוודא יישום הנחיות הבטיחות של עובדי הקבלן באתר הביעור הינה על הקבלן/מנהל העבודה מטעמו.
- 11.2 האחריות לגבי עובדי המשרד ואחרים שאושרו להיכנס לשטח האתר הינה על מנהל אתר הביעור.
- 11.3 מנהל האתר ידווח לנאמן הבטיחות המחוזי לגבי כל אי עמידה או סירוב לקיים את הנחיות הבטיחות הן ע"י עובדי הקבלן והן ע"י עובדים אחרים, מגדלים או עובדי משרד.

12. הנחיות רפואיות

- 12.1 חיסונים
מומלץ מאוד כי כל העובדים הבאים במגע ישיר עם עופות בשגרה יקבלו חיסון שנתי נגד שפעת. חיסון זה לא יעיל נגד שפעת העופות, אך עשוי למנוע מצב של זיהום בו-זמני בנגיף שפעת עופות ושפעת בני-אדם, דבר שעלול להביא לידי ערבוב גנים ויצירת זן חדש של הנגיף שיעבור בקלות בקרב בני אדם.
- 12.2 תרופות אנטי-ויראליות למניעה
במשך הזמן שעובדים באים במגע עם עופות חולים או הפרשותיהם, עליהם לקבל תרופה נגד נגיף השפעת מידי יום ולהמשיך הטיפול המונע עד שבוע לאחר החשיפה ובהתאם להנחיות עדכניות של משרד הבריאות.
- 12.3 מעקב אחר עובדים שעבדו בשטח נגוע/מבודד
על עובדים כנ"ל להיות ערניים להופעת חום, שיעול, קוצר נשימה או דלקת עיניים למשך שבוע לאחר החשיפה האחרונה לעופות או משטחים נגועים או חשופים. עובד שמפתח אחד או יותר מסימנים אלה יפנה לחדר המיון באזור מגוריו לאחר שיוודיע בטלפון מראש על הגעתו.

13. נוהל בטיחות (מייגון קל) לנכנסים ללול (חשוד או נגוע) לפרק זמן קצר

13.1 כללי:

- 13.1.1 נוהל הבטיחות המלא נותן מענה לאנשים העובדים בתוך הלולים במסגרת ביצוע פעולות הביעור בלולים נגועים ובכל הלולים ברדיוס הביעור.
- 13.1.2 מטרת המייגון כפולה: א. להגן על העובד או על כל הנכנס ללול/אתר ביעור. ב. למנוע הפצת המחלה על ידי מי ששהה באזור נגוע.

13.1.3 נוהל זה בא לתת מענה לאנשים הנכנסים ללול חשוד או ללול נגוע או לכל לול באזור הביעור ובאזור הניטור, אך לא לצורך ביצוע עבודה מתמשכת אלא לצורך למידת המצב לצורך תכנון העבודה, הבנת תמונת המצב וכיוצב'.

הערה: יש לחזור ולציין כי, מיגון זה איננו מתאים לכל מי שנכנס לעבודה בלול עצמו, או בבור ההטמנה או במכונת ההמתה ואפילו לא למי שעובד על כלי בתוך אתר הביעור מחוץ ללול. בכל מקרה שכבר קיים אתר ביעור מסומן הכניסה תבוצע רק באישור מנהל אתר הביעור.

13.2 למי מיועד נוהל זה:

13.2.1 על פי נוהל זה יש לפעול אך ורק במקרה של כניסה חד פעמית קצרה (כניסה שלא תימשך יותר מ-20 עד 30 דקות) המתרחשת במצבים הבאים:

- א. מגדלים המעלים חשד להתפרצות השפעת בלול שלהם.
- ב. רופאים וטרינריים הבאים לבצע דגימות.
- ג. רופאים ומפקחים המגיעים ללול לצורך בחינת המצב ובניית תוכנית הביעור,
- ד. מנהלי אתרי ביעור הנכנסים לאזור אתר הביעור לצורך מתן פתרון לבעיה הצצה בשטח או לכל צורך המחייב אותם להיכנס לפרק זמן קצר.
- ה. אנשי המחוז המוזעקים לשטח לאחר קבלת הודעה על התפרצות.
- ו. אנשי הפיצו"ח המגיעים לשטח הביעור וחייבים להיכנס לקרבת הלול.
- ז. אנשי משרד הבריאות הנכנסים לשטח כדי לפקח ולוודא מקרוב על הנעשה בתחום בריאות הציבור
- ח. כל מבקר המקבל לכך אישור לכל צורך שהוא.

13.2.2 מטרת נוהל זה להעמיד לטובת כלל האנשים החייבים להיכנס ללולים חשודים או נגועים או בשטח הביעור לאחר קביעתו, מערכת בגדי מגן פשוטה, זולה וחד פעמית ללבישה ולהסרה.

13.2.3 בכל מקרה שבו כבר נקבע אתר ביעור וקיים מנהל אתר ביעור תיעשה הכניסה לאתר רק באישור מנהל האתר.

13.2.4 כבר בשלב ההכנות המקדימות יחולקו לרופאים, למפקחים, למחוזות ולמגדלים (ירכשו בעצמם) מערכות בגדי מיגון קל כפי שמוגדרות בהמשך.

13.2.5 יש לוודא שהנכנס לשטח גם בצורה חד פעמית ולזמן קצר מקבל טיפול מונע (טאמיפלן).

13.3 אמצעים נדרשים:

13.3.1 בגדי המיגון הנדרשים לצורך מיגון קל הם:

- א. בגדים מלאים.
- ב. סרבל טאיוואק הכולל כיסוי ראש.
- ג. ברדס פסיבי (חד פעמי - כגון Micro 100). שימוש בברדס חוסך את הצורך במשקפי מגן (משקפי מגן תקניות יקרות מאוד ומחייבות תהליך של חיטוי בין כל חבישה)
- ד. כפפות ניטריל מעל שרוולי הסרבל.
- ה. כיסוי נעליים (כגון כיסוי פלסטי גבוה בצורת נעל) מעל שרוולי הרגל של הסרבל - היות ולא מתבצעת עבודה ממש, אין צורך במגפיים המחייבים ניקוי וחיטוי ממושך.

13.3.2 סדר לבישת המיגון הקל:

- א. לבישת בגדי המגן תעשה במרחק של לפחות 50 מטר מהלול, במידה וכבר נקבעה נקודת כניסה לאתר הביעור תעשה ההלבשה בנקודה זו.
- ב. לבישת הסרבל מעל הבגדים ורכיסתו.
- ג. לבישת כיסוי הנעליים מעל הנעליים, כך שכיסוי הנעלים יעלה על הסרבל.
- ד. חבישת מסיכת הברדס - נוהל חבישת מסיכת הברדס מפורט על גבי האריזה יש לוודא שמנשף הפליטה נמצא מול הפה, גומיות החיזוק המסכה מכסים את הצווארון של הכותונת. (ראה גם הוראות מפורטות למסכת ברדס Micro100™).
- ה. לבישת כפפות מגן.

13.3.3 סדר הסרת המיגון:

- א. הסרת בגדי המיגון תעשה במרחק של לפחות 50 מטר מהלול, לאחר סימון אתר הביעור תבוצע ההסרה בגבול השטח המסומן
- ב. תחילה יסיר את סרבל המיגון. יש להקפיד שהסרת הסרבל תעשה כך שהצד החיצוני יהפוך לפנימי בצורה שלא תאפשר פיזור הזיהום לסביבתו הקרובה. לצורך זה (במידה וקיים) ייעזר העובד המסיר את בגדי המיגון בעובד אחר שיוקצה לכך
- ג. הסרת כיסוי הנעליים החד פעמי.
- ד. הסרת הברדס -יש להוציא את גומיות האטימה בצוואר. לאחר מכן, יש להכניס את הידיים, כשהן פרושות, משני צידי הצוואר בין הצוואר לבין שולי הברדס. להפשיל את הברדס מעבר לראש כך שצדו החיצוני יהיה בפנים.
- ה. הסרת הכפפות.
- ו. את בגדי המיגון יש להכניס לשקית פלסטיק אטומה ולהשמידה.
- ז. לאחר הכנסת כל בגדי המיגון לשקית פלסטיק וסגירתה, יש לחטא ידיים ופנים בתמיסת ספטל סקרב או מטליות לחות עם חומר חיטוי.
- ח. יש להתרחץ ולהחליף בגדים לאחר סיום הפעילות בשטח, את הבגדים יש לרחוץ במים רותחים.

ט. בכל מקרה לפני מעבר לאזור לולים אחר יש להסיר סט מיגון ביציאה מלול או מאתר ביעור וללבוש סט חדש בכניסה לאזור לולים אחר.

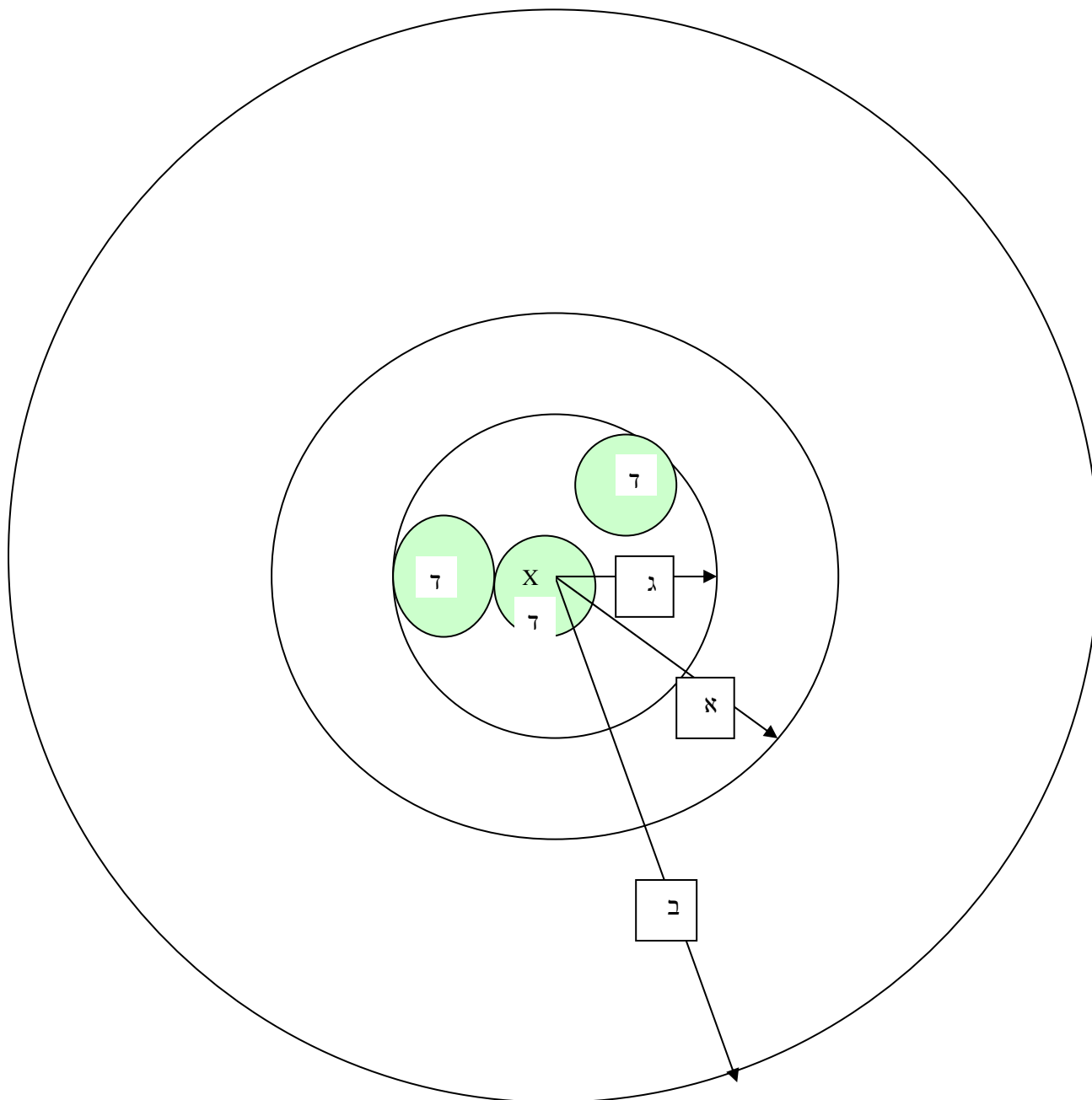
הכשרות 14.

מנהלי אתרים ונאמני הבטיחות המחוזיים יוכשרו לבצע את תפקידם במסגרת ימי עיון ותדריכים של הגורמים המקצועיים הרלבנטיים מתחום הבטיחות והשירותים הווטרינריים טרם ביצוע התפקיד.

--- סוף ---

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תרשים - הגדרת אזורים מסביב למוקד

- X - לול/משק נגוע בשפעת עופות.
 - א - אזור הגנה, 3 ק"מ
 - ב - אזור הניטור הכולל בתוכו את אזור ההגנה 10 ק"מ
 - ג - אזור ביעור - קוטר/שטח האזור משתנה, עד 3 ק"מ
 - ד - אתר/י ביעור.
- עור.

נספח מס' 2

לנוהל בטיחות בהתמודדות עם שפעת העופות

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

אמצעי בטיחות להגנה אישית למטפלים בשפעת העופות (כולל במצב של חשד) או בלולים ברדיוס הביעור אותם הוחלט לבער.

א. אמצעי בטיחות אישיים רב שימושיים :

1. בגדי עבודה מכותנה.
2. מגפי גומי בטיחותיות.
3. משקפי מגן כגון : ATTACK TIGHT או ANSE Z87 3B (במידה ומשתמשים בברדס אין צורך במשקפי מגן).

ב. אמצעי בטיחות אישיים חד פעמיים :

1. סרבל עם כובע אטום כגון טיווק או DUPON NEXGEN.
2. במקום שאין אפשרות לשיטה חיצונית, ניתן להשתמש ב סרבל אל בד פוליפרופילן עם כובע, שילבש מעל סרבל המיגון.
3. מסכה אף-פה (נשמית) ברמת בטיחות 3 נגד חלקיקים ובעלת שסתום נשיפה כגון 3 M 8835 , 3M9332 או VENUS V – 430 – SLV וכד', לחילופין ניתן גם להשתמש ברדס פסיבי (חד פעמי - כגון Micro 100) מומלץ במיוחד לצורך כניסה לאזור נגוע או חשוד כנגוע לפרק זמן קצר יחסית, ברדס הוא חובה לעובדים עם זקן או בלתי מגולחים וחובשי משקפיים וכן בכל מקום שבו אין מקלחת צמודות לאתר הביעור ויש צורך לתת מיגון מלא לראש כולו . יצוין כי במקרה של שימוש בברדס אין צורך בשימוש במשקפי מגן.
4. כפפות ניטריל.
5. כפפות עבודה מגומי כגון : SUPERLATEX .
6. כיסוי מגפיים כגון כיסוי פלסטי גבוה בצורת נעל

ג. אמצעי בטיחות אישיים – עזר :

1. מטליות חיטוי חלקי גוף החשופים המכילים אלכוהול ו/או אלקוהול גיל.
2. מרססי ידני לחיטוי מקומי, למשל בקבוק מרסס SPRAYER בנפח ליטר.
3. בקבוק מים לשתייה (רצוי עם צינורית המאפשרת שתייה גם בתוך אתר הביעור).

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הנחיות בטיחות לשימוש בדיאזינון למגדלים בעת המתת עופות

1. החומר מהווה סכנה גם לבני-אדם ולכן יש להקפיד על ביצוע הוראות בטיחות של היצרן המופיעות על הבקבוק.
2. בנוסף לכך מומלצים הצעדים הבאים:
 - א. ללבוש ביגוד מגן אטום לנוזלים בשעת העבודה עם החומר:
 1. מסיכה (למניעת בליעה ושאיפת החומר) לפנים ולאף.
 2. משקפי מגן.
 3. כפפות גומי.
 4. ביגוד עם שרוולים ארוכים ומכנסיים ארוכים.
 5. נעליים גבוהות / מגפיים.
 - ב. יש לשמור את החומר במיכל המקורי ולמנוע גישה של ילדים ואנשים זרים לחומר.
 - ג. יש לשפוך את הכמות הנדרשת ישירות למיכלי המים
 - ד. יש לערבב את החומר במיכל המים + ממתיק לפי הנדרש ולהיזהר מהתזה לפנים למרות אמצעי המיגון הנ"ל.
 - ה. לערבוב, יש להשתמש במקל שניתן להשמדה.
 - ו. לאורך כל הטיפול בחומר ועד לניקוי מוחלט עם כל האבזרים שהיו במגע עם החומר – יש ללבוש בגדי מגן כנ"ל. בסופו של התהליך יש להשמיד את הבקבוקים.
 - ז. במקרה של בליעת החומר: אין לשטוף במים ואין לשתות מים בשום פנים ואופן. יש לפנות מיידית לטיפול רפואי. אנטידוט – אטרופין.
 - ח. בהתזה לעיניים יש לשטוף את העיניים במי ברז בכמות מרובה ויש לפנות מיידית לרופא.
 - ט. בפגיעה בעור, יש להוריד את הבגדים הספוגים בחומר ולשטוף במים וסבון את חלקי הגוף שבאו במגע עם החומר.
 - י. אין להשתמש להכנת ו/או חלוקת החומר בבקבוקי **שתייה** ריקים.
 - יא. את מיכלי המים והצנרת בלול יש לשטוף מיד לאחר גמר ההמתה בכמות גדולה של מי ברז.
 - יב. יש לנתק את מערכת המים של הלולים מהמערכת הכללית לפני ביצוע הפעולות להמתה.
 - יג. יש לדאוג לערכת עזרה ראשונה בשטח הפעילות.

נספח מס' 4

לנוהל בטיחות בהתמודדות עם שפעת העופות

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

נוהל בורות הטמנה

1. יש לשאוף שהבורות יחפרו בקרבה הסמוכה ביותר ללולים באתר הביעור.
2. הגישה לבורות פתוחים תהיה מוכוונת ומאובטחת ע"י עובדי הקבלן.
3. משאיות המתקרבות לבור בהילוך אחורי יכוונו ע"י האחראי במקום.
4. כל בור המתמלא (לפי ההנחיות) ייסגר מיידית .
5. כל הבורות בשטח יסומנו באמצעות סרטי סימון ושלטי אזהרה.
6. הבורות ייבדקו לאחר שבועיים ולאחר חודש לקבוע אם ישנה שקיעה או התמוטטות. במידה וכך-יטופל המפגע ע"י היישוב או המועצה האזורית.
7. אתר ההטמנה יסומן במפות הרשמיות של היישוב/מועצה/מחוז לצורך מידע עתידי.

נספח מס' 5

לנוהל בטיחות בהתמודדות עם שפעת העופות

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

רשימת נאמני בטיחות במחוזות

המחוז	שם המנהל	נאמן הבטיחות
.1	השפלה וההר	אהוד אלפרט
.2	המרכז	יעקוב פרץ
.3	העמקים	רוני שייר
.4	גליל גולן	יצחק רגב
.5	נגב	אלכס פרידזאיצ'יק

נספח מס' 6

לנוהל בטיחות בהתמודדות עם שפעת העופות

משרד החקלאות – האגף לנכסים בינוי ומשק – בטיחות וגהות בעבודה

תאריך:

יחידה:

הסכם לביצוע עבודות -

הצהרת בטיחות

בין משרד החקלאות - (להלן "מזמין העבודה") – מצד א'

לבין:, (להלן "הקבלן") – מצד ב'

לפיכך הוצהר, הותנה והוסכם בין הצדדים כדלקמן:

1. הקבלן מתחייב להעסיק בביצוע העבודות אך ורק עובדים מיומנים שעברו הדרכת בטיחות כללית לגבי מקצועם והם בקיאים במלאכתם מקצועיים ואחראיים לעבודתם כמו כן, יעסיק קבלני משנה שמכירים ושוידא שמכירים את נוהלי הבטיחות. המשרד יהיה רשאי לאשר או לסרב או להתנות את אישורו בתנאים, לפי שיקול דעתו המוחלט, שום אופן לא יהיה רשאי הקבלן להציב עובדים לא מתאימים ולא מקצועיים ולא משנה מה יהיו שיקוליו.
2. הקבלן מאשר כי ראה ובדק את כל תנאי העבודה העשויים להשפיע על ביצוע העבודות וקצה ההתקדמות וכי קיבל את כל המידע וההסברים הכרוכים בביצוע העבודות. הוא מתחייב לבצען לפי כללי הבטיחות ולפי הוראות המשרד תוך מילוי מדויק של כל התקנות וההוראות של הרשויות המוסמכות תוך עמידה בתקנים ישראלים מקובלים בתחום העבודות.
3. הקבלן מתחייב כי כל רשיונות הקבלן שבידיו תקינים ותקפים וכל הכלים שבהם הוא עובד לרבות כלי הרמה, כלי שינוע, מכשירי יד מכניים או חשמליים וכו' תקינים וכל מה שדורש בדיקות בודק מוסמך תקופתי, בדוק ונמצא תקין, ומתחייב שהמשמשים בכלים אלו מיומנים ועברו הסמכה כחוק.
4. הקבלן מתחייב כי יהיה אחראי לכל נזק שיגרם למשרד לגופם או לרכושם של עובדיו או של צדדים שלישיים כל שהם כתוצאה מביצוע העבודות על ידו או על מי מעובדיו.
5. הקבלן מתחייב לקיים סדרי עבודה תקינים וסדרי בטיחות נגד תאונות פגיעות ונזקים אחרים לנפש ולרוכש העבודה וכן יהיה עליו לדאוג לאחסון נכון ולמיקום נכון של החומרים, הציוד המכשירים, המכונות וכלי העבודה שלו.

ולראיה באו הצדדים על החתום ביום לחודש לשנה

שם החברה/קבלן

שם מזמין העבודה